

BİGE GÜVEN KIZILAY

EMANET

*Kayıp benliğini...geçmişini...şarkılarını...duygularını...
Bir el yapımı kutunun içinde, hayatın anlamını bulmuştu.*

hayykitap
EDEBİYAT

Bige Güven Kızılay

EMANET

..... / /

Bige Güven Kızılay

EMANET

Hayykitap - 851
Edebiyat - 191

Emanet

Bige Güven Kızılay

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni: Caner Yaman
Kapak Tasarımı: Ravza Kızıltuğ
Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay

ISBN: 978-625-7685-64-1
1. Baskı: İstanbul, Temmuz 2021

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap

Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Bige Güven Kızılay

Ankara'da dünyaya gelmiştir. TED Ankara Koleji ve ODTÜ Sosyoloji Bölümü'nü bitirdikten sonra tekstil mesleğine devlet memuru olarak Sümerbank'ta çalışarak başlamış, EGS Holding ve Tekstil Yatırım Holding yapısında Pazarlama Müdürü ve İstanbul Bölge Müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Güneydoğu Anadolu'da ilk konfeksiyon atölyelerini kuran TYH Tekstil'den Genel Müdür Yardımcılığı görevi yaptığı sırada ayrılmıştır. 2003 yılından beri Pesh Collection markası ile, eşiyile ortak şirketlerinde oteller için özel tasarım bornozlar üretmektedir.

Kehribar Zamanında Aşk, *Kırk Yama* ve *Kayıp Hayaller* Koruyucusu isimli üç romanı ve kendi blogunda paylaştığı yazılardan oluşan Hayal Ağacım serisi, *Hayal Ağacım Zeytin*, *Hayal Ağacım İğde* ve *Hayal Ağacım Erguvan* olarak üç kitaptan oluşmaktadır.

Hayal kurmanın önemini yaratıcı yazarlık çalışmalarıyla anlattığı "Hayal Atölyesi" çalışmaları ve seminerleri ile okurlarıyla buluşmaktadır.

Evli ve bir kız çocuk sahibidir.

bigeguvenkizilay@gmail.com

www.hayalagacim.com

Instagram: bigeguvenkizilay

<https://www.facebook.com/hayalagacim/>

<https://www.facebook.com/KIRK-YAMA/>

<https://www.facebook.com/Kehribar-Zamaninda-AŞK-/>

[https://www.facebook.com/ KayıpHayallerKoruyucusu](https://www.facebook.com/KayıpHayallerKoruyucusu)

Hayykitap'tan yayımlanan kitapları:

Emanet, Temmuz 2021

Kehribar Zamanında Aşk - Özel Baskı, Ekim 2020

Hayal Ağacım Erguvan, Nisan 2020

Kayıp Hayaller Koruyucusu, Nisan 2019

Hayal Ağacım İğde, Nisan 2018

Kırk Yama, Ekim 2017

Hayal Ağacım Zeytin, Kasım 2016

Kehribar Zamanında Aşk, Ekim 2015

"Vatanın dağlarında, bayırlarında, kırlarında, hatta en ücra yerlerinde kendi başına açıp solan çiçek bırakmayacağız."

Hasan Âli Yücel

"Elimden gelse, bütün dünya okullarının programlarına, insanın insanı sömürmemesi üzerine bir ders koyardım."

İsmail Hakkı Tonguç

Yücel ve Tonguç babanın çiçeklerine ithaf edilmiştir...

Önsöz

Öyle bir zaman hayal edin ki, II. Dünya Savaşı gelmiş sınırınıza kadar dayanmış.

Ve öyle bir yerdesiniz ki, kitaplarla ekilecek tarlalar, çiçeklerle elinizle inşa ettiğiniz binalar, diktiğiniz ağaçlarla marangozhane, şirirlerle hayvanlar, heykeller ve yol yapımı, davul, zurna ile keman, seçmek ile seçilmek, eleştiri ile özeleştiri, bedensel yorgunluk ile zihinsel huzur... Hepsi iç içe...

Öyle bir okul ki, mandolin çalmayı da öğreniyorsunuz kireç karmayı da, dünya klasiklerini okuyup yorumlamayı da öğreniyorsunuz köyü suya ve elektriğe kavuşturmayı da... Öküzleri de güden sizsiniz kendi elinizle inşa ettiğiniz açık hava tiyatrosunda Shakespeare oynayan da... Bağları budayan da sizsiniz felsefe dersine giren de...

Bugünden bakılınca imkânsızmış gibi görünen şahane bir rüyanın, gerçekleşen bir ütopyanın bizzat içinde yaşamış olsanız ne hissederdiniz?

İşte tam da bu yüzden, kendime şunları sorarak başladım:
“Ben 1940’ların köylerinde dünyaya gelmiş, ayakları çıplak, üstü başı yırtık, yarı aç yarı tok gezen, ömrünün tek amacı bir şekilde hayatta kalabilmek olan on dört yaşında bir genç olsaydım, Köy Enstitüsü’ne gittiğim zaman ne hissederdim?”
“Nasıl bir değişim geçirirdim?”
“Yaşamın anlamını nelerde bulur, neleri sorgulardım?”
“Karşıma çıkan engelleri nasıl görür, sıkıntıların üstesinden nasıl gelirdim?”

“Bilemediniz altmış haneli bir yoksul köyden çıkıp gelip, o memleketin milli eğitim bakanının başını okşadığı, milli eğitim genel müdürünün kendisiyle yerlere oturup türküler söylediği bir delikanlı olsaydım nasıl duygularla bağlanırdım ülkeme?”
“Dilimdeki söylem, yüreğimdeki inanç ne olurdu?”

Pisagor teorisini bin kişilik yemekhanenin çatı makaslarını yerleştirirken öğrenseydim...

Ya da bileşik kaplar teorisini, susuz köye kendi ellerimle kazdığım oluklara künkleri yerleştirip, ziftini döküp suları gürül gürül akıtarak öğrenseydim hiç unuttur muydum?

Haber aldığım radyonun antenini kendi ellerimle dikip önünde halay çekmiş olsaydım, oturduğum sıranın, üstüne yazı yazılan kara tahtanın, yattığım karyolanın, giydiğim boz renkli üniformanın, pencereye çektiğim perdenin, örtündüğüm battaniyenin ve hatta ve elbette, boğazımdan geçen her lokmanın üreticisi ben olsaydım, ne hissederdim?

En kıymetli dünya klasikleri, “özellikle benim için” kendi dilime tercüme edilip kendi elimle yaptığım kütüphane raflarına dizilmiş olsaydı, kitaplar için ne hissederdim?

Her sabah güne davulla zurnayla, el ele, omuz omza, bin kardeşimle aynı anda ayak vurup bin kardeşimle aynı anda diz kırarak başlasaydım, gönlüm nasıl coşardı?

“Hiç kimseye muhtaç olmamanın” öğretildiği bir ortamda eğitim görmüş olsaydım, ben kendi yetiştirdiğim fidanlara ne öğretirdim?

...İşte romanın kahramanı Hamdi hoca, bu duygularla oluştu.

İsmi neden Hamdi dersenez, ben iki yaşındayken vefat eden dedemin ismi Hamdi Güven. Ne yazık ki, bir yokuşun başında el ele durduğumuz sisli bir an dışında hiçbir hatıram yok. O bile sulu boya bir resim gibi, öylesine flu ki... Hamdi dedem, benim için en çok evde duvarda asılı duran İstiklal Madalyası idi. Bir de babamın bahsederken “Ah ah Beybam!” deyişi...

Sonra bir dergiye onu anlatan bir yazı yazmam gerekti ve ben kendimi müthiş boşlukta hissettim. Babam göçeli epey olmuştu. Hallalarım soruyordum, ama istediğim detayda bir bilgi değildi elime geçenler.

Derken bir mucize oldu. Dedemin ölmeden dört yıl önce tek parmak daktiloyla yazdığı anılarını bir çekmecenin dibinde buluverdim. “70 Yaşında Bir Zatın Hayatını Anlatan Hatıratı” Başlığı bu.

O yılların olanaklarıyla yazıldığı ve kopya kâğıdı ile çoğaltıldığı için öyle silik, öyle soluktu ki, az çok okunsa da anlaşılır gibi değildi. Tam yirmi dört sayfa için iki buçuk ay uğraşmam gerekti. Nihayet kâğıda düzgünce basıp okuduğumda ise dedeciğimle tanışmış oldum.

Romanın karakteri Hamdi hoca gibi şanslı değilmiş o. Hayatta en çok okumak istemiş, ama Rus Harbi, Sarıkamış felaketi, Kurtuluş Savaşı derken oradan oraya savrulmuş durmuş. Son derece hazin bir hikâye.

Anlayacağınız, o satırları okurken sanki dedem anlattı ağladı, ben dinledim ağladım.

Hayalimde bir sese kavuştu dedem, kısık, hafif çatalı böyle... Nasıl anlatsam bilmiyorum.

Dede torun, bunca yıl sonra birbirimize kavuştuk yeniden. Sanki zamanın ötesinden uzanıp geldi yanı başıma oturdu, tuttu ellerimi, öyle anlattı...

Belki bir gün onun da gerçek hikâyesini yazarım. İçim kaldırırmı, inanın bilmiyorum.

Ama romandaki Hamdi hoca, yüzünü iki yaşından beri görmediği torunuyla neden yazdığı satırlarla buluşuyor dersenez, işte tam da bu yüzden.

Çünkü ben biliyorum ki, dedeler o sessiz gemiye binip gitmiş olsalar bile, uzanıp torunlarının yüreğine ellerini yumuşacık dayayabilirler.

Siz de bir sorun kendinize...

Torunuza iki yaşından sonra hiç ulaşamamış olsanız, o bambaşka bir ülkede, bambaşka bir kültürde yetişmiş olsa ve ona kendi memleketinizi anlatmak istesenez hangi kelimeleri, hangi simgeleri kullanırdınız?

Liselerde yaptığım Hayal Atölyelerinde görüyorum ki bazı gençlerde aidiyet duygusu çok zayıflamış durumda. Atatürk'ü çok seviyorlar ama vatanlarına kızgınlar, tepkililer. Bunun ana nedeni,

yanlarında kullanılan konuşma dili. Aidiyet, bana göre insana yaşama sevinci veren çok kıymetli bir duygu. Çünkü sorumluluk ile gelir aidiyet. Ait olduğunuz topluma, aileye, okula, mahalleye, ne bileyim tuttuğunuz takıma karşı sorumluluk hissedersiniz, diğer mensupları sizden bilirsiniz, korursunuz, kollarsınız. Siz de onların arasında kendinizi mutlu ve tamamlanmış hissedersiniz. Köklerini toprağa cömertçe salmış bir ağaç gibi, her türlü fırtınada ayakta kalabilirsiniz.

Aidiyet, üstünüzden atılacak bir yük değildir, şükredilecek bir nedendir.

En değerli aidiyet ise memlekete duyulandır.

Yüreğimden bu duygular aktı, bunu işledim ben *Emanet*'te.

Dilerim, ülkesine küs hisseden herkese bir ferah nefes olur.
Ülkeye küsülmez çünkü.

Atatürk'ü seviyorsanız, Türkiye'yi de seviyorsunuzdur. İkisini birbirinden ayıramazsınız.

Ve eğer "O"nu seviyorsanız, bu memleketi de, "onun sevdiği gibi" sevmelisiniz.

Benim inancıma göre Cumhuriyet tam da budur.

Romanın bir yerinde Yasemin'in dediği gibi:

"Kötüler her ülkede var ama hiçbir ülkenin iyileri buradaki kadar cömert, vicdanlı, yardımsever, fedakâr değil."

Ülkemin tüm iyilerine selam olsun.

Bige Güven Kızılay

17 Nisan 2021

İstanbul

1. Bölüm

Aidiyet Çıkmazı

Sindirmeye çalışıyordu Yasemin.

Doğduğu, iki sene yaşadığı, soyadını taşıdığı, ama hiçbir anısının, hiçbir bağının olmadığı bu ülkede baktığı, gördüğü, duyduğu her şeyi gönülsüzce sindirmeye çalışıyordu. “Yabancı,” diye düşündü içinden, “her şey öylesine yabancı ki...”

New York’tan sabahın zır kökünde bir taksiye atlayıp havaalanına geldiğinden beri aynı duygular içindeydi. Öfke... tepki... reddediş... “Ne işim var benim burada?!”

Taksi şoförü, arkaya doğru seslendi:

“Abla, adresi ver bakayım bi daa, buralardan bir yerden sağa dönmemiz lazım...”

“Nereden ablası oluyorum bu adamın,” diye düşündü sinir içinde. Yine de elindeki sarı kâğıdı uzattı sertçe.

“Buralar pek güzeldir biliyon mu? Emekli olunca biz de hanımla bir göz odalı ev alabilsek razıyız diyoz, biliyon mu?”

Ne demeliydi şimdi bu gereksiz sohbete? “Biliyon” mu? Neden bilsindi, ona neydi?

O lanet telefon geldiği andan beri düşündüğü şeyi tekrar etti içinden. Kim bilir ne beter halde, ne kırık dökük bir evdi aradıkları. Ne derdi annesi, hah, “virane”. Perili ev gibi eski püskü bir şey için bunca yola katlanmıştı. Normalde asla dönüp bakmazdı ya, işte şartlar...

“O zaman bizim çocuklar da okulları bitirmiş olur, bakarsın evlenirler, torun torba... He?”

Susmuyordu adam. Neden bu kadar sohbete meraklıydı insanlar bu ülkede? Yolda belde herkesin birbirine amca, teyze, abla, abi demesi

de ayrı saçmaydı doğrusu. Sanki koca memlekette herkes akrabaymış gibi. Her şey sinirine dokunuyordu. Belki bininci defa içinden tekrarlardı, “Umarım bir haftada her şeyi halleder, dönerim evime”.

Telaşla elindeki cep telefonuna döndü. Whatsapp'taki mesajlar onu yeniden ait olduğu yere götürüyordu çünkü. Parmakları alışkın hareketlerle son model Iphone'un klavyesinde hızla uçtu. Son dava dosyası ile ilgili Maria'ya tıkr tıkr uzun bir talimat yazdı. Brian'a uçaktan indiğini, ancak kalacağı evde internet bağlantısı olmayabileceğini, ulaşamazlarsa merak etmemelerini, Zoe'ye de spor kulübü üyeliğini yenilemesi gerektiğini hatırlattı. Kendini bir an ofisin o alışkın olduğu çılgın ve yoğun temposunda oradan oraya koşuştururken hayal edip sakinleşti. Meşgul olduğu on dakika içinde gezeve taksi şoförünün saçmalıklarını da duymamıştı, ama görünen o ki, adam hâlâ tek taraflı sohbetine ısrarla devam ediyordu.

“Bak abla, burası Çamlık. En zengin evler buralarda. Tee şurdaki bak, buraların en meşhur, en büyük evi...”

Dikiz aynasından gözünün içine içine baktı, sonra, “Sen ne iş yapıyorsun abla,” dedi.

“Avukatım ben.”

“Ohoooo! Havalıymış be senin meslek!”

“Havalı mı? Havalı ha? Sen benim o üniversiteye girmek için kendimi nasıl parladığımı, gece gündüz nasıl çalıştığımı, o kabul mektubu gelene kadar nasıl kıvrandığımı nereden bileceksin? Anlatsam anlar mısın acaba? Ivy Leage okulu desem aklın erer mi senin,” diye düşündü içinden.

“Anam derdi bana biliyon mu? Derdi ki lan Mustafa, sen akıllısın, sen çalışırsan âlim olursun derdi.”

“Mustafa, sen artık bir sussan mı?!”

Kendini tutamamış, mahkeme salonunda en kaypak tanığı köşeye sıkıştırdığı o meşhur ses tonuyla yılan gibi tıslamıştı Yasemin. Arabanın içine bomba düşmüş gibi bir durum oldu. Adam gözleri büyüyerek baktı aynadan. Anında sustu.

“Oh, sonunda sustu! İyi de, ben neden hâlâ huzurlu hissedemiyorum kendimi? Neden adamın sessizliği dehşet verici bir gerginlik yarattı arabanın içinde?”

EMANET

BİGE GÜVEN KIZILAY

“Hani bir kadim atasözü vardır, ‘Her yaşlı adam öldüğünde, bir kütüphane toprağa gömülür’. Sana bırakmaktan en onur duyduğum şey kütüphanemdir. Ama ya hayat hikâyemizi ne yapacağız? Sensiz geçen bunca yılı, hasretle geçen bunca zamanı ne yapacağız? Sen bizsiz büyüdün, yetiştin, biz sensiz yaşlandık... Bunca hasret çektiğimiz zamanın haktan nasıl geleceğiz?

Bilmiyorum güzel yavrum. Henüz bilmiyorum. Ama bunların benimle birlikte gömülmesine gönlüm razı değil. Sana söz veriyorum, bir yolunu bulacağım. Bunca sene biz neler yaşadık, sen yanımızda olabilsen neler olurdu, sana anlatmanın, hatta yaşatmanın bir yolunu bulacağım gözümün nuru. İlla ki bulacağım!

Sen nerede, hangi şehirlerde büyüdün? Nelere üzüldün, nelere sevindin? Kimler yaktı canını, kimler sırtını sıvazladı? Ateşlenince kimler tuttu alnını, düşünce kimler öptü dizlerini? Benim gözümün bebeği canım torunum, sen bizsiz nasıl bir hayat sürdün?

Neredesin sen Yasemin'im? Neredesin evladım?”

Çok küçük yaşta köklerinden kopartılmış bir genç kadın...

Hayatta tek hayali New York'ta çalıştığı hukuk firmasının ortağı olmak, ve Manhattan'da bir çatı katı satın alabilmek...

Akraba yok, aile yok, vatanım dediği bir yer, gönül bağı yok...

Hiç bir yere ait hissetmiyor kendini.

Ta ki o Emanet'i almaya gelene kadar!

Köy Enstitüsü mezunu bir dedenin torununa bıraktığı EMANET, sizce ne olabilir?

hayykitap

44 TL

KDV'DEN MUAF

ISBN: 978-625-7685-64-1

9 786257 685641